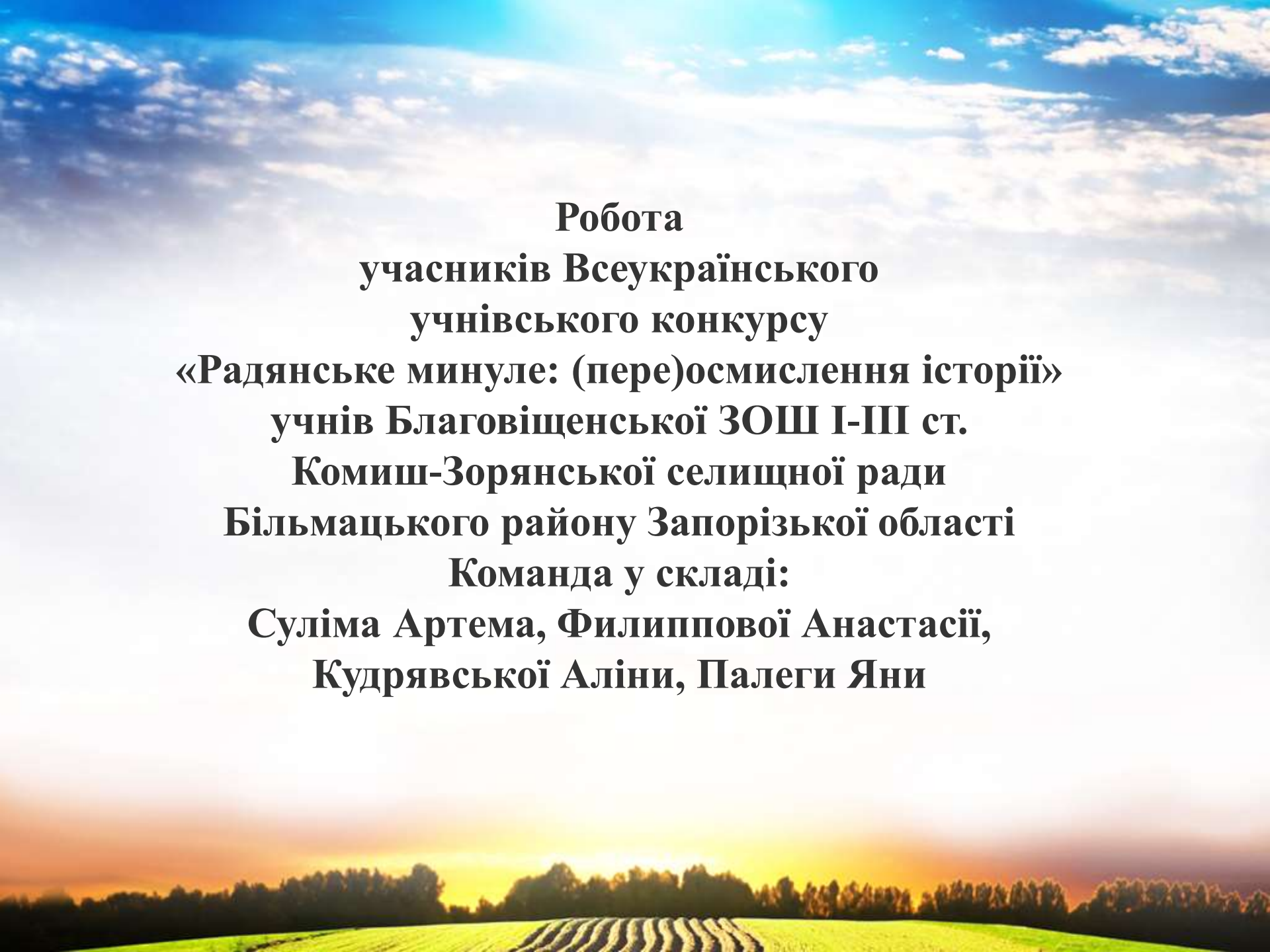

Від колгоспника до одноосібника
або Еволюція селянина на
прикладі одного села

**Робота
учасників Всеукраїнського
учнівського конкурсу
«Радянське минуле: (пере)осмислення історії»
учнів Благовіщенської ЗОШ І-ІІІ ст.
Комиш-Зорянської селищної ради
Більмацького району Запорізької області
Команда у складі:
Суліма Артема, Филиппової Анастасії,
Кудрявської Аліни, Палеги Яни**

Радянське минуле – цікава й мало зрозуміла сучасній молоді тема. Ми не можемо її переосмислити, оскільки не жили в ту епоху й нам немає з чим її порівнювати, як, приміром, старшому поколінню. Але нам не байдуже майбутнє, ми не хочемо припуститися тих помилок, що й наші предки. Тому, вважаємо, минуле треба досліджувати хоча б для того, щоб навчитися, «як НЕ треба робити», якими не варто ставати. Саме в цьому вбачаємо **актуальність** дослідження.

Мета – порівняти життя рідного села та односельців періоду існування колгоспної системи та у наш час.

Об’єкт – історія колективного господарювання в селі Благовіщенка.

Предмет дослідження – зміни на селі та у свідомості односельців, що сталися з розпадом колгоспів та переходом до ринкової економіки.

Завдання:

- Дослідити основні віхи історії колективного господарювання в селі Благовіщенка (від створення перших артільей до реорганізації колгоспу «Дружба» - місцевого базового господарства).
- Визначити зміни, що сталися на селі у даний період (1923 – 1994 роки).
- Порівняти психологію селянина-колгоспника й одноосібника на прикладі жителів Благовіщенки.

З чого все починалось

1918 рік - встановлення радянської влади в селі Благовіщенка. Протягом 20-х років ХХ ст. на території Благовіщенської сільської ради було створено 7 артіль:

- Ім. 10-річчя КНС
- «Червоний ударник»
- Ім. Дімітрова
- Ім. Шевченка (колишня комуна)
- «Правда»
- Ім. Й. Сталіна
- Ім. К. Ворошилова

У 1939 році артіль ім. Шевченка, «Червоний ударник» та ім. Й. Сталіна об'єдналися в колгосп ім. Кірова. Колгосп «Дружба» утворено в 1954 році шляхом укрупнення (об'єднано всі 7 колишніх артіль, що діяли на території Благовіщенської сільської ради).

Утворення перших артіль (20-ті роки ХХ ст.)

(стоять) – Таран Грифон Данилович, Вчитель Федір Якович, Проценко Кулріян Данилович, Власенко Васил Карпович, Глушко Демид Гордійович, Степанюченко Григорій Єрмолайович, Служок Наталія, Крюк Дмитро, Черваський Юхим Гордійович, Гай Горпина Остипина, Бичок Григорій Федотович, Проценко Євмен Григорович, Філовенко Іван Іванович
(сидять) – Власенко Григорій, Гапарівський Максим Петрович, Рудий Клим Євсейович, Зінзуля Іван Іванович, Поніонич Григорій Опанасович, Незлобуга Леоні Юхимович, представник з району.

Фото з архіву Саєнка В. М.
(1925 р.)

Сходка селян-незаможників.
Утворення артілі ім. 10-річчя КНС.
Архівне фото 1924 р.

Печатки артiлей
iм. Сталiна та
iм. Кiрова

Перша сільгосптехніка

Білоконь Іван Якович
(бригадир тракторної бригади)

Білоконь Іван Якович,
Кириленко Микола Максимович
Трактор «Універсал»

**Фото з архіву
колгоспу
«Дружба»**

**Віялка “ВІМ” –
зерноочисна машина**

Заготівля сіна

Колгоспна техніка 40 – 50-х рр. XX ст.

**Бригада
різноробочих**

**Робота на колгоспній
пилорамі**

Оновлення технічного парку колгоспу в 60 – 70-ті роки ХХ ст.

Проводи
на жнива.
1968 р.

Сучасна сільгосптехніка ТОВ “АГРО Дружба”

Сучасна сільгосптехніка ТОВ “АГРО Дружба”

Дозвілля жителів села Благовіщенки

Весільний ескорт

Весілля, 1969

Проводи в
армію, 1974

Хілобок Євген, Голояд Микола,
Носенко Василь, Постернак Петро
1971

Гехайчук Галина, донька Віра, Романько
Гарсія Василівна, Ковалько Любов Дмитрівна,
Білокопицька Любов Миколаївна, донька Галина,
Ковалько Ніна Захарівна

1973 р. свято

Проводи на пенсію Дем'яненко
Кіндратович

Проводи в армію Кириленко Леоніда
1971 р

Шастун Іван Миколайович (третій зліва
внизу), Саєнко Іван Миколайович (четвертий
зліва вгору), Дем'яненко Валентина,
Ніколасенко Микола Юхимович (перший
зверху), Романька Тарісія Василівна (п'ята

Дніш Черемон

**У 60 – 70-х рр. ХХ ст. колгосп-мільйонер збудував
для села будинок культури, дитсадок та школу**

**Будинок
культури,
Збудований
у 70-х рр. ХХ ст.**

**Школа, збудована у
1967 р.
(реконструйована
у 2016-2019 рр.)**

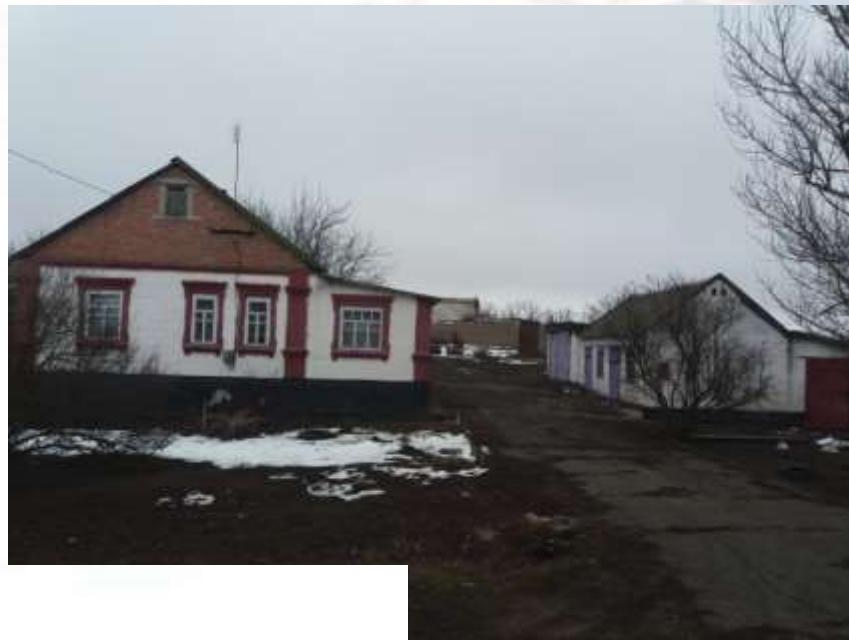
Житлове будівництво (будинки колгоспників II пол. 40 – поч. 50-х років XX ст.)

Будинки, зведені у II пол. 50 – 60-х рр. XX ст.

Житла колгоспників зразка 70 - 80-х років ХХ ст.

Обійстя сучасних фермерів

Зовнішній вигляд селян (30 – 40 рр. XX ст.)

Білоконь Катерина з сестрами

Одяг селян 50 – 60-х рр. XX ст.

Халіява Поліна
28.03.1955 р.

80-ті роки ХХ ст.

Список використаних джерел

1. Газета «Прапор комунізму», №163 від 28. 11. 1977 р.
2. Газета «Прапор комунізму» від 08. 09. 1957 р.
3. Газета «Рідний край» №245 від 07. 11. 2013 р.
4. Довідник по населених пунктах Запорізької округи. – Запоріжжя, 1928 р. С. 137.
5. Крилов М. Пам'ять втрачених сіл (зниклі ойконіми Запоріжжя). Довідник. – Мелітополь, 2002 р. С. 48.
6. Новицкий Я. П. «История города Александровска (Екатеринославской губернии) в связи с историей возникновения крепости Днепровской линии 1770-1806 гг.» - Екатеринослав: Тип. Губернского Земства, 1905 р.- С. 176.
7. Російський державний військово-історичний архів (м. Москва): Ф. ВУА: Спр. 20775.
8. Саїнський М. А. Звеличені працею. - смт. Куйбишеве, 2015. С. 25.
9. Ф. Р. 1198, Куйбишевський районний виконавчий комітет. Оп. 1.Спр. 46. Протоколи засідань сельсоветов и другие материалы. 1927-1928 гг. С. 243.
10. Ф. Р-2515. Статистичне управління Запорізької області Державного комітету УРСР по статистиці: Оп. 20. Сп. 18. Лист 22 зв.
11. Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область.
12. Шевчук С. Шлях одного району: від Царекостянтинівського через Першотравневий до Куйбишевського (1918-1945 рр.). – Запоріжжя, «Дніпровський металург», 2012. С 45, 47